

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Cirkulärnr: 08:23
Diariernr: 08/1019
Handläggare: Kerstin Wiss-Holmdahl
Avdelning: Avdelningen för juridik
Datum: 2008-03-13
Mottagare: Kommun- och landstingsledning
Inköp
Ekonomi
IT
Näringsliv
Rubrik: Aktuellt om e-handel och e-fakturering; Fokus på praktiskt införande

CIRKULÄR 08:23

Kommun- och landstingsledning
Inköp
Ekonomi
IT
Näringsliv

Aktuellt om e-handel och e-fakturering; Fokus på praktiskt införande

1 Statens satsning på e-fakturering och e-inköp. Ger även positiva effekter för kommuner och landsting

En **handlingsplan för e-förvaltning** presenterades av regeringen (kommun- och finansmarknadsminister Mats Odell och några av statssekreterarna) den 24 januari. Där konstateras att e-förvaltning har utretts i många omgångar, men nu är det dags för handling. Det tidigare målet med 24-timmarsmyndigheter bör utvecklas till ett övergripande mål för förvaltningen som helhet. Insatser på fyra områden anges:

1. Regelverk för myndighetsövergripande samverkan och informationshantering
2. Tekniska förutsättningar och IT-standardisering
3. Gemensamma verksamhetsstöd, kompetensförsörjning och samlad uppföljning samt
4. Förvaltningens kontakter med medborgare och företagare.

Handlingsplanen för e-förvaltning avser den statliga förvaltningen, men det anges som viktigt att det statliga utvecklingsarbetet löpande samordnas med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Se mer om handlingsplanen på www.regeringen.se/sb/d/9942/a/96512

Vad innebär då detta för e-handelsområdet? Uppdraget **E-inköp i staten** ingår i handlingsplanen. Enligt detta uppdrag, baserat på regeringsbeslut från den 13 december 2007, ska Ekonomistyrningsverket (ESV) i samråd med Verva

- kartlägga myndigheternas inköpsmönster liksom leverantörernas förutsättningar att möta offentliga sektorns krav vid övergång till elektroniska inköp

- beräkna nyttan respektive kostnaden för att införa elektroniska inköpsprocesser och
- ge förslag på effektiviseringsvinster samt
- i samverkan med SKL och Verva samverka kring standarder och lösningar .

Även på **EU-nivå** finns stora planer på ökad e-upphandling mellan medlemsstaterna. I den s.k. i 2010-planen anges höga mål för upphandling elektroniskt mellan offentlig sektor och leverantörerna, se

<http://europa.eu/scadplus/leg/sv/cha/c11328.htm>

ESV har sedan tidigare uppdraget att leda och samordna införandet av **e-faktureri ng i staten**. Den 1 juli 2008 måste alla myndigheter under regeringen hantera inkommande och utgående fakturor elektroniskt. Verva har specificerat formatet Svefaktura som standardformat.

Vad innebär då statens satsning på e-faktureri ng och nu även e-inköp för kommuner och landsting?

Vi bedömer att detta kommer att medföra en snabbare anslutning av leverantörer till e-faktureri ng och framöver även e-handel. ESV bedriver ett aktivt arbete i syfte att uppnå en kritisk massa av leverantörer till e-faktureri ng såväl nu som i samband med kommande upphandlingar. Och leverantörer som kan kommunicera elektroniskt med statliga myndigheter kommer rimligen att gärna fortsätta gentemot kommuner och landsting. På förbundet samverkar vi i övrigt med ESV kring såväl leverantörsanslutningsfrågor som andra frågor som e-inköpsprojektet, handledningar m.m..

Vi kan vidare nämna att **NUTEK** sedan tidigare har ett regeringsuppdrag för att förbättra förutsättningarna för effektiv elektronisk kommunikation och användning av elektroniska affärslösningar främst inom området säker e-handel och med fokus att öka små och medelstora företags e-handel. Ett projekt finns benämnt HIT (Handlingskraft med IT), och där medel kan sökas av enskilda kommuner och landsting, se mer på www.nutek.se och nedan 3.8 om samverkansprojekt.

2 Hur ser införandet av e-handel ut inom kommuner och landsting?

Enkätundersökningen 2007

Den enkätundersökning som gjordes under 2007 visade följande(219 kommuner och 19 landsting svarade på enkäten.)

Kommuner:

90 kommuner har någon form av e-handel (enligt 2003 års enkät var det 75).

54 av dessa 90 kommuner har integrerad e-handel med EDI, prislistor, ordrar samt fakturor som matchas och kontrolleras automatiskt (2003 var det 37).

27 kommuner av de 90 har e-fakturering enbart (2003 var det tio).

En stor ökning har skett vad avser skanning av pappersfakturor. 171 kommuner har infört detta (jämför 57 år 2003). Flertalet av dessa vill utöka med e-fakturor.

De som infört e-handel vill fortsätta med införandet. Av de 54 vill 51 fortsätta, varav nio vill ha ett maximalt införande inom två år och nio inom fem år.

Landsting/regioner:

Åtta landsting hade 2007 infört e-handel och tre skulle införa det senare under året. Två landsting har endast e-fakturering. Fjorton av landstingen har infört skanning och två har beslutat att införa det. Flertalet vill utöka med även e-fakturor.

När det gäller planer att fortsätta införandet anger alla att de avser att fortsätta, varav två med maximalt införande inom två år och ett med maximalt införande inom fem år.

Finns nyttoeffekter? 35 av de 54 kommunerna samt fem av de åtta landstingen konstaterar bättre ramavtalstrohet och ökad prismedvetenhet. 32 kommuner respektive åtta landsting har fått kortare fakturahanteringstid, 22 kommuner och sju landsting ser bättre uppföljning och statistik samt 26 kommuner och sex landsting konstaterar bättre ekonomisk styrning.

53 kommuner och elva landsting har sett sig kunna göra ekonomiska besparingar samt frigöra resurser till kärnverksamheten.

Vilka är då de största svårigheterna? Svaren från både kommuner och landsting pekar åt samma håll: Den största svårigheten är anslutningen av leverantörer där- efter att få erforderliga resurser till införandet, brister i e-handelslösningarna, svårigheter med tekniska förutsättningar samt komplettering av standarden för enkelhet önskas.

Utifrån detta inriktas årets verksamhet till stor del åt stöd vid införandet av e-handel och leverantörsanslutning i syfte att snabbare nå ett breddinförande.

3 Ökad satsning på breddinförande av e-handel och e-fakturering

3.1 Införandestöd från erfarna projektledare

Uppemot 30 kommuner och landsting har anlitat någon av de projektledare som förbundet lånat in på deltid. Det går bra att anlita dem, Anna-Karin Wahlström, Eskilstuna kommun och Per Carlsson, Sigtuna kommun, även under 2008, upp till tre dagar kostnadsfritt. Antingen som bollplank om ni fastnat i e-handelsinförandet eller som stöd när ni avser att införa e-handel eller e-fakturering. Kontakta förbundet, Hans Ekman, eller undertecknad om ni vill anlita någon av dem.

3.2 Praktiskt införande av e-fakturering (nytt kursupplägg med början i april)

I vår börjar vi med en kurs/projekt i praktiskt införande av e-fakturering. Man ska kunna gå på fyra kurstillfällen under några månader och samtidigt införa e-fakturering enligt förslag till metodik som ges. Det går naturligtvis även att gå på kurstillfällena för ett senare införande. Kursen kommer att innehålla både hur man förbereder sig i den egna organisationen för e-fakturering och leverantörsanslutning enligt en viss metodik. Kursen ges i Stockholm i vår och i Göteborg i höst, se www.ehandel.skl.se, se vidare under Lär dig mer/Kurser och seminarier. Kursledare är huvudsakligen Per Carlsson, Sigtuna kommun och Martin Forsberg, SFTI tekniska kansli.

Även om man väljer att låta annan aktör, exempelvis enligt HIT-projektet (se nedan under 3.8) eller annan på marknaden ansluta leverantörer för att komma upp i större volymer, finns ett antal åtgärder som behöver göras inom egna kommunen/landstinget. Fokus inriktas på detta interna arbete men även på förberedelser för att kunna ta emot e-fakturer och hur man kan ansluta leverantörer. Deltagande i kursen utesluter inte leverantörsanslutningsstöd och vice versa.

3.3 Kurs praktiskt införande av e-handel 16 april och 19 maj

Även detta är en nyhet. Vi anordnar en kurs om hur man praktiskt inför e-handel. Under två dagar går vi igenom praktiska förberedelserna, själva införandet med fokus på lokaliseringskoder, filhantering, vilka de vanligaste felen är och hur man hanterar dem osv. Kursledare är Eva Karlsson-Mujnovic, Skövde kommun, Anna-Karin Wahlström, Eskilstuna kommun och Per Carlsson, Sigtuna kommun, se inbjudan på www.ehandel.skl.se, se vidare under Lär dig mer/Kurser och seminarier.

3.4 Grundkurs e-handel

Denna tvådagarskurs har fokus på införandet innefattande projekt, standard, redovisning, arkivfrågor, avtal och intern kontroll m.m. Nästa kurs ges i september. Kursen leds av Ola Eriksson, Föreningen Sveriges Kommunalekonomer, Kerstin Wiss Holmdahl på förbundet, Thomas Pettersson, SFTI tekniska kansli. Ett avsnitt om praktiskt införande av e-handel ingår. Nyligen var det Bromölla kommun och i höst blir det en annan kommun eller landsting. Se information på [www.ehandel.skl.se/Lär dig mer/Kurser och seminarier](http://www.ehandel.skl.se/Lär_dig_mer/Kurser_och_seminarier).

3.5 Svefakturakurser på flera orter i vår

Vi fortsätter att ge en-dagarskurser i e-fakturering med särskild tonvikt på Svefakturan. Dessa äger rum den 29 april i Malmö, den 7 maj i Stockholm, den 14 maj i Växjö och den 4 juni i Göteborg.

3.6 God exempeldag om e-handel och e-fakturering 26 maj

Den 26 maj kommer vi att i Näringslivets Hus i Stockholm anordna en s.k. God exempeldag kring e-handel och e-fakturering där några kommuner och landsting kommer att informera om hur de infört e-handel. Det kommer även att vara presentationer från leverantörer, bl.a. Apoteket. Programmet är inte helt klart ännu, men kommer att finnas inom kort på www.ehandel.skl.se

3.7 Leverantörsanslutningar inom SFTI och förbundet

Enligt enkätundersökningen 2007 ansågs anslutning av varu-/tjänsteleverantörer vara den svåraste. Från förbundets sida arbetar vi inom ramen för SFTI med att ansluta rikstäckande leverantörer inom vissa branscher och områden. Som exempel på nya branscher där e-fakturer och e-handel kan bedrivas med är bl.a. drivmedelsbranschen (OKQ8, Preem och Statoil). Vi går just nu igenom med företag inom bevakningsbranschen och IT/datatillbehörsbranschen hur vi kan komma igång med dem.

Vidare utväxlar nu flera landsting prislistor, ordrar och fakturer elektroniskt med Apoteket. Från Apotekets sida vill man gärna komma igång med e-handel med flera landsting/regioner. Kontakta Catarina Holmqvist, e-post: catarina.holmqvist@apoteket.se för mer information.

Det finns idag många leverantörer som kan e-handel och e-fakturering. Vi har kommuner som gjort bedömningen att tio leverantörer står för 30 % av fakturorna. ESV har funnit att 500 leverantörer svarar för 60 % av statens fakturavolym och arbetar för att få med dem. Vi försöker också nå en kritisk massa. Många av de vanligast förekommande leverantörerna som kan e-handel samt e-fakturering

finns på leverantörslistan på www.ehandel.skl.se. Titta gärna där och börja med dem som därför är lättast att ansluta och ni når en bra bit på vägen.

3.8 Satsning på leverantörsanslutningar under NUTEK:s HIT-projekt

Även om det finns ett antal företag som kan e-handel och e-fakturering återstår många för att huvudparten ska vara elektronisk. Och eftersom leverantörsanslutningar är tidskrävande och anses svårt finns det olika sätt att externt via fakturaväxlar, banker mm att få hjälp med leverantörsanslutningar. Ett nytt initiativ under NUTEK:s satsning HIT (Handlingskraft med IT) finns nu på plats, efter bl.a. diskussioner på projektledarträffen i höstas. Syftet är att kommuner och landsting ska få hjälp med leverantörsanslutning genom att delta i projektet. Information kommer inom kort från detta projekt. Intresserade att delta kan redan nu kontakta Ulf Borg, e-post: ulf.borg@sunne.se.

4 Ny upphandlingslagstiftning - hur påverkar den e-handeln?

Ny upphandlingslagstiftning trädde i kraft vid årsskiftet. För att systemen (upphandlings- och e-handelssystem) ska utformas på ändamålsenligt sätt liksom att standarden behöver ses över kommer vi att nu bedriva ett arbete till stöd för detta. Vi ser behov av erfarenhet från er som arbetar dagligen med upphandling och är tacksamma för ert deltagande i den arbetsgrupp som håller på att bildas. Kontakta gärna undertecknad, e-post: kerstin.wiss.holmdahl@skl.se.

Information om den nya upphandlingslagstiftningen finns i övrigt i förbundets Cirkulär 08:2.

5 Utvecklingsarbetet

5.1 Enklare order/rekvisition

Vi försöker underlätta så att leverantörer som inte kan/vill använda e-handel med EDI ändå ska kunna ta emot ordrar/rekvisitioner. I vår blir standarden klar för en order med enklare anslutning (via e-post, fax, XML-meddelande osv.). E-ordern baseras, liksom övrig SFTI, på internationell standard. Vi deltar aktivt i arbetet både på EU-nivå, i CEN och globalt inom FN:s UN/CEFACT. Finns intresse av att redan nu ta del av den enklare e-ordern, kontakta tekniska kansliet på e-post: tekniskt.kansli@skl.se. Det gäller även ett arbete som pågår vad avser webbbeställningar.

6 Handledningar för Svefakturan, nytt EDI-avtal m.m.

För att underlätta användningen av Svefakturan tar vi nu tillsammans med ESV fram en handledning där ytterligare preciseringar görs så att all information tolkas på enhetligt sätt och där även råd och tips ges för användningen av Svefakturan. Nytt EDI avtal finns nu även som vi deltagit i framtagningen av. Det är numera benämnt e-kommunikationsavtal och finns på vår hemsida www.ehandel.skl.se och på www.nea.nu. Kurs om nya EDI/e-kommunikationsavtalet kommer att ges i september.

Detta var lite information kring aktuellt arbete om e-handel och e-fakturering. Välkomna med frågor och synpunkter. Vi ser även gärna ett ökat deltagande från kommuners och landstings/regioners sida i utvecklingsarbetet.

Sveriges Kommuner och Landsting
Avdelningen för juridik

Hans Ekman

Kerstin Wiss-Holmdahl